

Kritické srovnání režimů náhrady nemajetkové újmy a vzniklé dvojkolejnosti

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá kritickým srovnáním režimů náhrady nemajetkové újmy a vzniklé dvojkolejnosti. Cílem je popsat, jakým způsobem je odškodňována nemajetková újma při zásahu do zdraví poškozeného, a to se zvláštním zřetelem na porovnání režimu dle občanského zákoníku a dle zákoníku práce. Tento popis a kritické porovnání obou režimů vede k úvaze, že tato dvojkolejnost není v souladu s ústavními hodnotami a že bude nutné do budoucna učinit změny tak, aby tohoto souladu bylo dosaženo.

Práce je rozdělena do šesti kapitol. První kapitola definuje základní pojem, se kterým se pracuje v textu – újma. Co to je, kdy se nahrazuje, jakým způsobem je upravena v občanském zákoníku a jakým způsobem v zákoníku práce. Druhá kapitola pojednává o historii a vývoji náhrady nemajetkové újmy při ublížení na zdraví. Následující kapitola popisuje stěžejní dokumenty pro výpočet výše odčinění – Metodiku Nejvyššího soudu a Nařízení vlády používané pro pracovní úrazy. V této kapitole jsou zmíněny i další dva předpisy, a to zákon o služebním poměru a zákon o vojácích z povolání. Kapitola „*dvojkolejnost a její kritika*“ je stěžejní částí celé práce, neboť uvádí některé instituty, které jsou natolik rozdílné, že je třeba je popsat a jasně vymezit, v čem spočívají jejich rozdíly, stejně jako proč jsou tyto rozdíly neudržitelné, neodůvodnitelné a nespravedlivé. Na tuto kapitolu navazuje kapitola pátá, ve které je pojednáno o tom, že takováto úprava v sobě zahrnuje protiústavní prvky, které je třeba eliminovat, pokud má být současná právní úprava bezrozporná, spravedlivá a předvídatelná. Poslední kapitolou jsou úvahy *de lege ferenda*, o kterých se domnívám, že by buď krátkodobě nebo dlouhodobě mohly zahojit tento neospravedlnitelný stav.

Při zpracování tématu bylo vycházeno z literatury věnující se teorii náhrady škody a újmy, a také byla využita komentářová literatura k občanskému zákoníku i zákoníku práce. Ve čtvrté kapitole byly využity zejména odborné statě a články na téma náhrady újmy při ublížení na zdraví, kterých po účinnosti občanského zákoníku bylo vydáno nepřehledné množství. Podkladem pro argumentaci byly rozhodnutí Nejvyššího soudu a samozřejmě také Ústavního soudu, který jakožto ochránce ústavnosti se k tomuto tématu již několikrát vyjadřoval.

Klíčová slova: nemajetková újma, dvojkolejnost, protiústavnost